

Αθήνα, 24 Μαρτίου 2021

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την κα Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων

Θέμα: «Τιμωρητική κύρωση από την Δ.Ε. του ΕΑΠ σε Καθηγήτρια και μέλος ΣΕΠ για την διατύπωση των απόψεων της και την άσκηση κριτικής επί του συστήματος επιλογής μελών ΣΕΠ του ΕΑΠ»

Περιστατικά λογοκρισίας, φίμωσης, δίωξης της ελεύθερης έκφρασης της άποψης και της άσκησης κριτικής πρέπει να προκαλούν την ανησυχία και την αντίδρασή μας, ιδιαίτερα μάλιστα όταν αγγίζουν χώρους που κατεχοχίν αποτελούν τόπο ελεύθερης διακίνησης απόψεων, όπως ο τύπος, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα πανεπιστήμια.

Την 5^η Φεβρουαρίου 2021 η Διοικούσα Επιτροπή του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου αποφάσισε τη διακοπή κάθε συνεργασίας για τα επόμενα δύο έτη με την Καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και μέλος ΣΕΠ του Π.Σ. στη Δημιουργική Γραφή του ΕΑΠ ως πειθαρχική κύρωση διαπιστώνοντας τον προσβλητικό χαρακτήρα του άρθρου της που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Συντακτών, την παραβίαση του Κώδικα Δεοντολογίας και τη διάπραξη πειθαρχικής παράβασης, καθόσον προσβλήθηκε η φήμη του Ιδρύματος για τις διαδικασίες τις οποίες ακολουθεί, δηλαδή για το υφιστάμενο σύστημα επιλογής μελών ΣΕΠ του ΕΑΠ, λόγω της ευρείας δημοσιότητας του θέματος και του αγνώστου αριθμού ανθρώπων που έλαβαν γνώση αυτού.

Πρόκειται για ένα πρωτοφανές περιστατικό απόλυσης της Καθηγήτρια και μέλους ΣΕΠ του Π.Σ. ΔΓΡ, η οποία σημειωτέον είχε ήδη επιλεγεί σε θέση μέλους ΣΕΠ για την επόμενη τριετία και υπηρετούσε στο ΕΑΠ περίπου για 17 συναπτά έτη, που τόλμησε να εκφράσει τις απόψεις της και να ασκήσει κριτική επί του ισχύοντος πλαισίου επιλογής μελών ΣΕΠ στο ΕΑΠ με το από 8-8-2020 άρθρο της στην Εφημερίδα των Συντακτών. Συγκεκριμένα, η Καθηγήτρια και μέλος ΣΕΠ του Π.Σ. ΔΓΡ άσκησε έντονη κριτική, μεταξύ άλλων, α) για τη δυνατότητα των μελών ΔΕΠ του ΕΑΠ χαμηλότερης βαθμίδας να αξιολογούν, κατά την επιλογή μελών ΣΕΠ, καθηγητές άλλων ΑΕΙ υψηλότερης βαθμίδας, τονίζοντας τα ζητήματα μεροληπτικής άσκησης καθηκόντων, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα του επιλεγόμενου μέλους ΣΕΠ να αποτελέσει μελλοντικά μέλος του εκλεκτορικού εξέλιξης του μέλους ΔΕΠ, β) για τις στρεβλώσεις που έχει δημιουργήσει η κατάταξη υποψηφίων ΣΕΠ άλλοτε ως «συγγενούς» και άλλοτε ως «συναφούς» γνωστικού αντικείμενου και μάλιστα για τις ίδιες ενότητες μαθημάτων, ελλείψει σαφών και σταθερών κριτηρίων, γ) για το σοβαρό πρόβλημα να μην εξετάζεται κατά την αξιολόγηση των μελών ΣΕΠ το περιεχόμενο των επιστημονικών τους δημοσιεύσεων, αλλά η ποσότητα των εργασιών που έχουν δηλωθεί στα βιογραφικά, και τόνισε τη δεινή θέση που έχει περιέλθει η λειτουργία των Ελληνικών Πανεπιστημίων.

Επειδή στο άρθρο 14§1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «καθένας μπορεί να εκφράζει και να διαδίδει προφορικά, γραπτά και δια του τύπου τους στοχασμούς του τηρώντας τους νόμους του Κράτους».

Επειδή στο άρθρο 10 της ΕΣΔΑ ορίζεται ότι «1. Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν γνώμης ως και την ελευθερίαν λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, άνευ επεμβάσεως δημοσίων αρχών και ασχέτως συνόρων. Το παρόν άρθρον δεν κωλύει τα Κράτη από του να υποβάλωσι τας επιχειρήσεις ραδιοφωνίας, κινηματογράφου ή τηλεοράσεως εις κανονισμούς εκδόσεως αδειών λειτουργίας. 2. Η άσκησης των ελευθεριών τούτων, συνεπαγομένων καθήκοντα και ευθύνας δύναται να υπαχθή εις ωρισμένας διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπομένους υπό του νόμου και αποτελούντας αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία δια την εθνικήν ασφάλειαν, την εδαφικήν ακεραιότητα ή δημοσίαν ασφάλειαν, την προάσπισιν της τάξεως και πρόληψιν του εγκλήματος, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, την προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων των τρίτων, την παρεμπόδισιν της κοινολογήσεως εμπιστευτικών πληροφοριών ή την διασφάλισιν του κύρους και αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.»

Επειδή στο άρθρο 16 του Συντάγματος κατοχυρώνεται το δικαίωμα της ακαδημαϊκής ελευθερίας, η οποία εγγυάται την αδέσμευτη επιστημονική σκέψη, έρευνα και διδασκαλία.

Επειδή από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι οι καθηγητές των ΑΕΙ έχουν δικαίωμα να διατυπώνουν εγγράφως και προφορικώς τη γνώμη τους, ασκώντας και οξεία κριτική, για θέματα που αφορούν το διδακτικό, ερευνητικό και διοικητικό έργο των μελών ΔΕΠ του οικείου ΑΕΙ και το συναφές έργο των ακαδημαϊκών οργάνων διοίκησης του ΑΕΙ, αλλά και στη λειτουργία, εν γένει, των θεσμών που αποτελούν το θεμέλιο μιας ευνομούμενης και δημοκρατικής κοινωνίας¹.

Επειδή η Καθηγήτρια και μέλος ΣΕΠ του Π.Σ. ΔΓΡ άσκησε κριτική και διατύπωσε τις απόψεις της στον τύπο για το υφιστάμενο σύστημα επιλογής μελών ΣΕΠ του ΕΑΠ, χωρίς να θίγει συγκεκριμένα άτομα ή να προβαίνει σε προσβλητικές, συκοφαντικές και υβριστικές δηλώσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Έχει λάβει γνώση του ανωτέρω γεγονότος; Θεωρεί ότι η διατύπωση των απόψεων και η άσκηση κριτικής από την Καθηγήτρια και μέλος ΣΕΠ του Π.Σ. ΔΓΡ αποτελούν προσβλητικές, συκοφαντικές και υβριστικές δηλώσεις;
2. Συμφωνεί με την επιβολή της πειθαρχικής κύρωσης της διακοπής κάθε συνεργασίας με το ΕΑΠ για χρονικό διάστημα ισόχρονο με τον εναπομείναντα χρόνο επιλογής της ως μέλος ΣΕΠ, δηλαδή με την πειθαρχική κύρωση της απόλυσης;
3. Πόσες φορές και πότε έχει λάβει χώρα απόλυση καθηγητή και μέλους ΣΕΠ λόγω της διατύπωσης των απόψεών του και της άσκησης κριτικής στον τύπο για θέματα που αφορούν την οργάνωση, διοίκηση και λειτουργία του ΑΕΙ;
4. Συμφωνεί ότι οι καθηγητές των ΑΕΙ, και ως δημόσιοι λειτουργοί που απολαύουν του ατομικού δικαιώματος της ακαδημαϊκής ελευθερίας, έχουν το δικαίωμα στην έκφραση δια του τύπου ασκώντας -ακόμα και οξεία- κριτική;
5. Προτίθεται να ενεργήσει προκειμένου να ακυρωθεί η εκδικητική απόλυση – διακοπή κάθε συνεργασίας με το ΕΑΠ του μέλους ΣΕΠ;

¹ Βλ. αποφάσεις ΕΔΔΑ της 2.10.2012, Rujak κατά Κροατίας, της 21.5.2012, Tusalp κατά Τουρκίας, της 12.9.2011, Sanchez κατά Ισπανίας, της 26.2.2009, Kudeshkina κατά Ρωσίας, της 13.11.2008, Kayasu κατά Τουρκίας, ΣτΕ 3370/2007, ΣτΕ 3146/2014

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Φίλης Νίκος

Τζούφη Μερóπη

Αγαθοπούλου Ειρήνη – Ελένη

Αναγνωστοπούλου Σία

Αραχωβίτης Σταύρος

Αυγέρη Δώρα

Αυλωνίτης Αλέξανδρος – Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βερναρδάκης Χριστόφορος

Βέττα Καλλιόπη

Βίτσας Δημήτρης

Γιαννούλης Χρήστος

Γκιόλας Γιάννης

Ζουράρις Κώστας

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Ηγουμενίδης Νίκος

Καρασαρλίδου Φρόσω

Κασιμάτη Νίνα

Λάππας Σπύρος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μπάρκας Κώστας

Μωραΐτης Θάνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα

Παπανάτσιου Κατερίνα

Πέρκα Θεοπίστη

Πούλου Γιώτα

Ραγκούσης Γιάννης

Σκουρολιάκος Πάνος

Σκούφα Ελισάβετ

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος

Φάμελλος Σωκράτης

Χατζηγιαννάκης Μίλτος

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος